

ИЗВЕШТАЈ

са студијског путовања **“Са извора Мокрањчевих руковети”** које је реализовано у суботу, 10. јуна 2023. године са посетом планине Ртањ, манастира Буково, Неготина и Рајачких пимница.

На пут ка источној Србији, у суботу, 10. јуна 2023. године, упутило се 13 радника ОШ „Бранко Радичевић“ Вранеша:

1. **Нена Пековић**
2. **Маја Гочанин**
3. **Љиљана Трифуновић**
4. **Милисав Краговић**
5. **Дарко Пејковић**
6. **Весна Црноглавац**
7. **Иван Терзић**
8. **Ивана Васиљевић**
9. **Тамара Радовић**
10. **Мирјана Мирјанић**
11. **Мирјана Боровац**
12. **Славица Пантелић и**
13. **Дејан Јеринић.**

Полазак је био са паркинга школе у Вранешима, у 7h. Лаганом вођњом преко Крушевца, а онда делом ауто - пута до Параћина, стижемо до првог предаха у дану - ресторана хотела **“Балашевић”** на Ртњу. Пијемо кафицу и обилазимо предиван комплекс који има пуно садржаја за прави одмор и уживање.

Етно хотел **“Балашевић”** је једно од најпознатијих објеката који нуде смештај на Ртњу. Од Бољевца је удаљен свега 8км.

Због лепог сунчаног дана и одличног погледа према врху планине Ртањ која је обавијена мистиком од давнина и подсећа на савршену пирамиду, дођосмо на идеју да, обзиром да смо у непосредној близини, прошетамо до чувеног енергетског поља о коме се пишу и приповедају легенде дуги низ година. За светилиште Врело кажу да је најчудеснији део планине, јер, ако је веровати писању штампе, Врело је место енергетски најснажније на свету. Одосмо да се уверимо.

Настављамо даље. Према Неготину. Ка првој дестинацији на овом путу - ка манастиру Буково. Овај манастир припада Епархији тимочкој Српске православне цркве. Манастирска црква посвећена је Светом оцу Николају Чудотворцу. Име манастира по предању потиче од букових шума, а задужбина је српског краља Милутина са краја XIII века. Стилски се убраја у специјалну варијанту моравске школе. Уочи Другог светског рата, тачније 1940. године, на северној страни изнад улаза подигнут је звоник који је завршен 1966. године. Квадратне је основе и чини саставни део улаза у манастирски комплекс. Манастир се успешно бави производњом вина и освојио је више винских награда на такмичењима. У оквиру манастирске порте налази се извор посвећен животворном источнику - Пресветој Богородици. У овом манастиру је знаменити српски књижевник Светолик Ранковић написао свој познати роман "Порушени идеали".

Силазимо у Неготин. Град који се налази близу тремеђе Србије, Румуније и Бугарске. Припада Борском управном округу. Најпознатији је по великом композитору Стевану Стојановићу Мокрањцу и врхунском вину. Смештен је у централном делу општине, у равници на само 47м надморске висине. У самом центру доминира споменик Хајдук Вељку Петровићу који на коњу бди над градом, а широки трг је окружен финим здањима: Саборном црквом, Музејом Крајине, Музејом Хајдук Вељка Петровића, Мокрањчевом кућом.

Како смо најавили наш долазак, испред Музеја Крајине сачекао нас је кустос и спровео кроз поставке и историју. Ово здање већ девет деценија чува сведочанства о богатој историји и традицији Неготинске крајине. Једно од првих комплексних музеја јужно од Београда верно осликава сложене историјске догађаје и личности овог краја. Под окриљем Музеја су вековима стара духовна и световна здања, као и антички локалитети који дају посебну историјску вредност Неготинској крајини. Музеј годишње посети око 20 000 људи.

Након Музеја Крајине, крећемо се полако према родној кући великог композитора. Налази се у Доситејевој улици број 7 и представља непокретно културно добро као споменик културе од великог значаја. Кућа се одликује карактеристикама традиционалне балканске варошке стамбене куће. Она је 1964. године адаптирана за потребе меморијалног музеја. У њој се налази већи део заоставштине у музичким инструментима и другим личним предметима који су припадали композитору. Мокрањац је рођен 9. јануара 1856. године. Био је српски композитор, мелограф, професор, музички педагог и академик. Мокрањац данас важи за класика српске музике и њена је најистакнутија личност на преласку из XIX у XX век. Заједно са Станиславом Биничким и Цветком Манојловићем оснивач је прве сталне музичке школе у Београду. Његова најпознатија дела су Руковети - петнаест сплетова песама заснованих на фолклорним мотивима Србије, Босне, Македоније и Бугарске.

Време је ручак. У пријатном амбијенту једног од препоручених градских ресторана, правимо паузу и припремамо се за наставак путовања. Укусне ђаконије неготинског краја употпуниле су доживљај излета. Идемо даље. Чекају нас чувене Рајачке пимнице.

Недалеко од Неготина, на брду изнад села Рајац, налазе се Рајачке пимнице. У овом месту аутентичног изгледа не станују људи, већ вино. Пимнице су, заправо, насеље направљено за производњу и складиштење вина. Све пимнице су саграђене на истоветан начин и у препознатљивом рустичном стилу комбинације камена и дрвета. Споменик су културе од изузетног значаја. У овај крај су током Велике сеобе Срба 1690. године стигли Срби из винарског краја Метохије, из Ораховца и Велике Хоче. Они су се овде настанили откривши поднебље погодно за гајење винове лозе које их је подсетило на њихов благодни вински крај.

Дегустирали смо вино и прошетали овим необичним селом. Након прелепо проведеног дана, пуни финих утисака и нових фотографија и успомена, кренули смо кући. На месту поласка били смо око 22h.